

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — III.
Videken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felolós szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Aprilis elsején új előfizetést nyitunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése március havában lejár, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Az első tavaszi fuvalatra kivirult Magyarországon üde frissességben, ősi bájban a magyar tulipán. A magyar függetlenség és felszabadulás primula versét mindnyájan megindultan köszöntjük s új élet bimbózását és nyarát várjuk tőle. A tulipán az alkotmány elszenesedett deszkáin és korhadó pillérein sarjadt virág, megtermette azonban a maga humoristáit, a virágkertbe beőrt a tulipántipró ökor-, tehén- baromsorda is éktelen bőgéssel és csörtetéssel már csirájában szétakarta tiporni zsenge hagymáját iromba patájával. Mennyi gunyt, fitymáló negélyt, vásott lenézést kellett elszenvedni a gyenge virágocskáknak, pedig még alig bujt ki kelyhecskéjéből!

Mi lelkesedetten, nyugodt komolysággal köszöntjük a tulipánt, mert szeretnők hinni, hogy a magyarság tavaszi kedve, újult felbuzdulása hozta létre s éppen nem osztjuk azok nézetét, kik a virág-szimbólumot bamba játékszernek tartják csupán. Mert a virág lehet csinálmány, a kocsánya lehet festett, a színe lehet hamis, az sínes kizárva, hogy gyakran éppen azok kebelén fog diszelegni, kik legkevésbé méltók reá s azok kezében ragyog, kik az ellenünk folytatott üzemek éégérőül használják, — a tulipánnak termő talaja igaz.

Ez a tulipán a magyar földből nőtt fel, váratlanul, gyorsan és észrevétlenül. A baromsorda esetleg eltiporhatja, de az egészséges, csirarejtő, új élettől gerjedő föld termőképességét sohasem. Ez teremni, libegni, főni fog, mint az alkotás kovása, a benne kikelt növények szaporodni fognak, a tavaszi szél a levegőben elszórt kőszá magvakat magával ragadja s ezek szikes tarlón bár, irdatlan homokföldeken, kopár sziklahátakon bár kikelnak s hirdetik az élet, a termő-erő, a hamisítatlan igazság örök diadalát.

Sok jelszó, jelvény, zászló közül könyezve kapóm ki a magyar tulipánt s kezembe fogva szólok hozzája:

— Ne félj zsonge hajtás, tartsd magadat erősen ősi virág, magyar virágom! Te vagy a jövő virága!

Az idő multával, ha már szemünk nem lesz ködös a bánattól és szemidegünk élesebben lát majd, mindenki észreveszi, hogy te vagy a legigazabb minden jelvény közül, melyért most a Kárpátok alatt a harc folyik, mert a magyarság szimbóluma vagy s kifejezed a nagy igazságot, hogy magyar földön, magyar ég alatt mindenekelőtt való a magyarságnak joga, élete és jóléte.

Ennek a szívós, csodás fajnak tüze, életért kiáltó piros, forró vére ég a te tűzszirmaidban s az élet szentségét és követeletét hirdeti mindenkinek, ki magyar földön él. Mindenekelőtt való a magyarság!

Őseinket a széles nagy világ nyelte el, a rokonainkat megsemmisítette az idők hatalma, mi azonban ére-ököllel bezúrtuk Európa kapuját és ma az óriási népesaládból csak mi élünk a művelt népek asztalánál. Aki nem bámulja e csodát, aki nem érti meg itt a fák suttogását s a kövek beszédét, annak nincs helye közöttünk.

E föld magyar. A beszédének, az iparának, a kereskedelmének, mindenének magyarnak és magyarrá kell lennie. Ki merne ennek ellenmondani? Senki. Itt mindenki, ki boldogulni és élni akar, magyar, s ha nem az, magyarrá lesz. Ezt a dalt hirdeted tulipán virág s ezért nem féltetek drágálatós virágom, magyar virágom! . . .

Szemem harmatos lesz az örömtől, ha rá gondolok, hogy e virág jegyében, ha most nem is, rövid időn belül érvényesülni fog minden polgára e hazának és végre megértjük egymást mindnyájan a fajiság és magyarság révén.

Pártok lehetnek ez országban. De vajjon lehet e akkor vita, mikor arról van szó, hogy magyarok legyünk? A tulipánjelvényeket először nemesség tüzte fel mely ma régi történelmi szerepléséhez méltóan kezébe vette a nemzet ügyét.

Először a mánás hölgyek mellén ragyogott a tulipán, de ma már pór nő is hordja. Egyesíti őket a haza sorsa felett érzett borongó aggodás s a magyarság. A

mánashölgy elveti magától a vagyonokat érő brillians ékeket, kőszöntyüket s addig míg a haza veszélyben van, éppen olyan szegény és bánatos lesz, mint a pór. Mellüköa mindketten a magyar ipar diadalát hirdető jelvényt, a magyar tulipánt viselik. S ez a küzdelem csak diadalt hozhat, mert az igazságon alapul.

Magyarországon csakis a magyar iparnak van létjogosultsága. Am páváskodjék Bécs hölgye Páris toilette-jében, s ragyogjon Berlin nője London ruhájában, a magyar nőnek nincsen méltóbb ékessége, mint szegényes édes mienkből kikerült magyar kezek és gépek által készített ruha. A boltokra minden magyar kereskedőnek ki kell tenni azt a napról-napra jobban elterjedő felirást, mely az osztrák utazóknak megtiltja a belépést. Ha mindnyájan egyformán gondolkozunk, közös erővel vivjük a csatát, biztos diadal vár reánk; a nemes felbuzduláson alapuló komoly szilárdsággal végbevitt harcmodor előbb utóbb kiveri Nagymagyarországból a hypokritákat s az élősdiakat.

Fel a harera! Üzzünk el, dobjunk ki mindent, a mi idegen és osztrák. Előbb az iparból, a boltokból, — aztán az egész országból!

Cipészek, csizmadiák! Jutott e talán egyszer eszetekbe, hogy hány iparos társatokat teszitek tönkre, mikor — osztrák talpbőrt vásároltok? Csak 1904-ben is hány iparos társatok élhetett volna meg itthon, ha a talpbőrökért Ausztriának adott 14 millió 537 ezer korona itthon maradt volna?! A hazai cipész és oszmadia nemcsak hazaszeretést, hanem öngyilkosságot is követ el ha osztrák talpat vásárol, mikor dacára meggyöngített timáripa runknak, még most is 7 millió 469 ezer korona értékű talpot tudunk eladni idegenbe. Miért ne fogyaszthatnók el azt is mi? Fogadjja meg minden debreceni cipész és oszmadia, hogy többé nem fogja az osztrák börgyárakat keserves keresményével gazdagítani.

Az átalakulás.

Írta: Hamvas József.

Mióta a nemzet akarata ellentétbe került a hagyományos udvari politikával, ez a rendelkezésére álló hatalmi eszközökkel most arra törekszik, hogy a nemzet meggyőződését átalakítsa. Az

Gőzmosoda

141 x —10.

Széchenyi-u. 42.
Telefon 323.

A LEGDIVATOSABB,
A LEGTARTOSABB,
ÉS A LEGOLCSÓBB,

Tavaszi

FÉRFI ÉS
GYERMEK

Ruhát

csak a

GERŐ

ruha nagyáruházban lehet legjobban vásárolni.

Debrecen, Piacz-utca 61 sz. alatt, az ujonnan épült III. emeletes Fischer-palotában Szent-Anna-utczával szemben. 105—11

abszolutizmusnak egészen sajátosságos formája fejlődött ki ezzel.

Politikai szabadság vélemény-szabadság nélkül nincsen. A nemzet véleményének szabadsága a nemzet akaratának respektálásában van. Mihelyt tehát a nemzet kijelentett akaratával szemben akadályok merülnek föl, igen mellékes kérdés az, hogy valaki utólag reméli-e eljárásának jóváhagyását, fődolog, hogy a szabadságot súlyosan megsértették.

Ez a körülmény viágítja meg a jövő fejleményeit is. Ez adhat ahhoz jóslatot, hogy sikerül-e a mostani kormánynak az a törekvése, hogy a maga számára pártot teremtsen az országban, még hozzá olyan pártot, mely a parlamentben számot tehesen. A mai kormány súlyos politikai bűn alapján áll. Létezése az alkotmányosság tagadása és minden tette ezen jellegének természetes következménye. Amíg ez az elv, ez a rendszer uralkodik, nem lephet meg semmi újabb rendelkezés, mert egyre tompuló lelkiismerettel kell haladni azon a végzetes uton, melyen létezésük első percében megindultak.

Nagy naivság kellene ahhoz, hogy a kormány azt higgye, hogy a nemzetet megnyeri programja számára. A kormányhoz közel álló sajtó hirdeti ugyan ezt a reményt. De hát a sajtó a szabadság szülője, még a kormánypárti sajtón is megérzik e közös anyától való származás és ezért nem szolgálhatja az abszolutizmust ridegen, jól esik neki az illúzió. Gyenge illúzió, de még se olyan utálatos, mint a valóság.

Maga a kormány se hiszi, hogy a nemzet nyílt és szabad politikai küzdelemben valaha mellette fog megnyilatkozni. Mert ha ezt hinné, nem vallaná olyan leplezetlenül abszolutisztikus törekvéseit, mint azt legutóbbi sajtórendőri rendeletével tette. Ilyen való-

mások lehetlenné teszik minden becsületesen gondolkozó magyar ember előtt ezt a kormányt, mely egyre azt hirdeti, hogy az alkotmányos béke felé emelkedik, pedig az abszolutizmus fertőjébe száll alá. A kormány a nemzet-től várja az átalakulást és azt reméli, hogy ami ma meg nem történt, az majd holnap bekövetkezik.

Ezzel szemben más, igen csodálatos alakulás folyik le szemeink előtt. Az a kormány, mely az alkotmányos magyar birodalommal szemben nemzetellenes politikára támaszkodva vette föl a harcot, azt hirdette és hirdeti, hogy egyetlen kötelessége a béke helyreállítása a parlamentáris élet számára. Ez a kormány, mely a nemzetet akarja átalakítani, maga alakul át, átvedlik a béke kormányából harcoló, kormányzó miniszteriumból rendőrkapitánysággá, a bécsi udvar kirendeltségévé.

Ebbe a szerencsétlen sülyedésbe magával rántja mindazokat a gyenge jellemű embereket, akiket anyagi haszon, a lelkiismeretlenség táborába csalogatott. Végzetes hatása egyre szélesebb körökre terjed megbénítva a nemzet szerveinek tevékenységét. Ugy terjed el befolyásuk, mint a betegség a fertőzött testen és hogy annál biztosabban tenyészessék a betegség, el akarják zárni még a szabad levegőt is, hogy a beteg erői vissza ne térhessenek.

Azonban a válság nem maradhat el. Nagyon kevés hitünk lenne a jövőben, ha attól kellene félnünk, hogy ilyen módon meg lehet semmisíteni a magyar alkotmányt. Hatalmasabb egyéniségek, erősebb eszközökkel sem értek célt. Nem kell kétségbeesnünk a rendszer félnék abszolutizmusától, mely nem egyéb mint muló betegség.

Kicsit korán mentünk ki a friss, szabad levegőre, ez ártott meg. De a

mi tavaszunk nem marad el, kimehetünk mi még a szabadba.

Az alkotmányos életre előkészítő kormány pedig csak haladjon végzetes sülyedésében lefelé. Merényletei megerősítik a nemzeti önértéket, egyesítik a nemzetet, egységes hatalomná teszik, melylyel szemben e ferde és elhibázott rendszer törekvései úgy semmistülnek meg, mint a hullámok a szirtéken.

Férfiak! 1904-ben 860 ezer korona értékű osztrák eredetű felszerelt férfi szalmakalapot használtak el! Ugyanezen évben, ugyanilyen fajta cikkből egy millió 44 ezer korona értékűt kellett idegenbe vinnünk! Még Debrecenben is osztrák szalmakalapokat viseltek, pedig a szomszéd Hajdúnánáson gyönyörű szalmakalapokat készítenek a külföld számára

Lefelé a lejtőn.

Nem panaszkodhatik a magyar nemzet, hogy egyszerre ütök agyon, mint hajdan, a szabadelvűek uralma alatt mindig ur volt a nemzeti küzdelemmel szemben a híres jelszó: csak lassan, csak lassan, úgy most az abszolutizmus emberei szintén azt vallják: csak lassan, csak lassan. A kettő között csupán az a különbség, hogy míg a nemzeti küzdelemnek előre, fölfelé kellett haladni, tehát természetesen minden visszatartás nélkül is lassanként, lépésről lépésre hódított a maga számára tért, addig az abszolutizmus lefelé halad — tehát minden látszólagos fékezés dacára az emberi erkölcstelenség és intellektuális alap nélküli hatalomvágy korlátlanul gyorsabban esik.

Lassan indul, de mindig rohamosabban sülyed az, aki lejtőre jutott. Most pedig a mi legfőbb kormányzó közegeink lejtőre jutottak, mert hiszen csak rombolás lehet az a munka, mely ezredéves szabadságunk jogait egyenként, de mind rohamosabban kobozza el.

Kristófik szeméjében testesült meg számunkra ez a feltárlhatatlanul lefelé rohanó romboló erő, mely határt, korlátot nem ismer.

Nem volt neki elég hogy nemzeti mi-

Versek

Ira: **Jörgné-Draskóczy Ilma.**

Dal.

Selyem fátyollal boritom le lantom
S ugy pengetem ki rajta ezt a dalt:
Egy rózsaszállal, sóhajszertű hangon,
E nagy világon, hogy csupán — te halld.

Vagy te se halld — hanem álmodva, sejtve,
Csak öntudatlan vegye be szived:
Mint a mikor csukott virágkehelybe
A harmat könnye lopva bepereg.

S ugy reszkessen a sziveden keresztül
Egy pillanatra a nevem csupán:
Mint a hogyan a tó vize megrezdül
A hattyu könnyü szárnyai után . . .

Az éj.

Az Éj:
Csodás titokkal teljes és mély.
— Arcát belengi sűrű fátyola,
Fején tündöklő csillagkorona,
Sötét szemében lenyűgöző varázslat
S a vállán omló légy bársonypalástnak
Redőiből rajként életre kólnak:
Nagy fékevesztett, lázas szenvedélyek.
Színes lepkék: édes, ragyogó álmok
És áloműző lelkifurdalások,
Szerelmi csókok mámmerral tele.
Letiprott vágyak. Könnyek tengere.
Gyilkos, nehéz, fekete bűn-virágok:
Léleketük halál, megrontás, átok.

Szűz liljomok megváltó illatárja.
Tivornyák, mikben duva mámor járja.
Halálhörgés. Koporsósözögezés.
Halk, ébredező gyermekgyűgység.
Buzgó imák. Vad istenkáromlások.
Nagy kételemek és nagy megnyugvások . . .
. . . Oh mily titokkal teljes és mély
Az Éj!

Panaszok.

Szem:

Egész nap szakadtlanul
Csak ő rá várok, őt lesem.
S bennem a láng fölcsap, kígyul:
Ha az ő ismert, kedves alakját
Valahol kifürkészhetem.
S mégis, ha végre ő
A közelemben jó
— Mily érihetetlen dőreség —
A tekintetem csupa jég.

Kéz:

Mint a fogoly madárnak szárnya
Ugy remegek kezébe zárva,
Mint a szabadságom volna
Megfenyegetve, megrabolva.
S titokban mégis az a vágyam:
Belésimulni hosszan . . . lágyan . . .

Száj:

Közömbös szókat, vagy gunyolódó
Nyilatokat röptek felé,
S belésápadok a gyötrelembe,
Ha valamelyik sebzé.
S hogy engeszteljem, meggyógyítsan

Szeretnék rátapadni hosszan,
Ameddig szinte fáj a csók:
És lecsókolni minden szót.

Ész:

Mesebeszéd az én hatalmam!
Hiába, hasztalan akarjam:
Magamtól el nem tűzhetem,
A két szemére, az ajakára,
Derengő kedves mosolyára
Gondolok egyre, szüntelen . . .

Mind:

Mi ez a csodás édes gyötrelmem?

Szív:

. . . A szerelem . . .

Gara Mária.

Vén Budavárában Gara Mária-hoz
Bezörget egy csatlós: cimerez irást hoz.
Rövid néhány sorral ez van a levélbe':
„Hunyady Lászlónak kezében az érte,
Szépséges mátkája tőled függ a sorja:
Menyegzőre jusson, vagy halotti torra.
. . . A szerelem régen hevíti a vérem
— A hatalmam erős, a bosszum meg ébren —
László életének egy csókod az ára!
— Ujlaky Miklós a feleletet várja.”

— Lobogó indulat hiborszine árad
Lilion arcára Gara Mária-nak.
Puha leánykeze bezárul ököibe!
Galambtekinete mintha ödökölné!
Termete kinyulik magásra, kevélyre!
Mint az acélpenge, olyan a beszédje:

voltunk legerősebb védbástyája, a törvényhatóságok ellen irtó háborút kezdett, a vélemény és sajtószabadságot letörni igyekezett, most már a gyülekezési szabadság ellen tör. A törvényes alapon álló kormányok legalább többé kevésbé tartották magukat a törvényhez, tehát a nyilvánosságot kiállították, ám Kristófik csak a sötétiséget szereti. Tudjuk, mit akar a sötétesség leple alatt, tehát értjük a célzatot, midőn fegyveres erővel akarja meggátolni, hogy magyar emberek politikai vonatkozású közügyeket megbeszéljenek.

Ertsük meg jól nem azt akarja Kristóffy, hogy az izgatott hangulat, mely az országot az abszolutizmus vakmerő megjelenése miatt eltöltötte, nagyobb tömegek összejövetele alkalmával ne nyilvánulhasson.

Nem, Kristófik azt akarja, hogy spitzliljeival, rendőreivel, esendőreivel mindenüvé behatolhasson, tetszése szerint bárkit üldöztesse. A magyar közjog szerint összehívott gyűléseket bárki rendezhet. Azokat ugyan 24 órával előre be kell jelenteni, nem azért, hogy a hatóság a gyűlés megtartásába beleegyezzen, mert a beleegyezést általában megtagadni joga nincs, hanem a bejelentésnek a célja csak az ellenőrzés, amely azonban nem terjed tovább, mint arra, hogy a gyűlés célja jogtalan, vagy erkölcstelenség legyen, a gyűlés megtartása a közrendbe, közbiztonságba, közegészségbe ne ütközzék, a gyűlésen törvénytelen ségek, erkölcselemek el ne követhessenek. De ezek a rendészeti szabályok is csak nyilvános népgyűlésekre vonatkoznak.

Az 1898. február 13-iki belügyminiszteri rendelet tizenöt napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő kihágással minősíti népgyűlésnek szabályszerű bejelentés és (tisztán rendészeti szempontokból szükséges) engedély nélküli rendezését, azon való részvételt, valamint a hatóság által feloszlított gyűlés folytatását. Tehát csak a népgyűlést nem lehet megtartani hatósági bejelentés nélkül.

Mi az a népgyűlés? Első pillanatra nyilvánvaló, hogy ilyennek csak nyilvános helyen megtartott olyan gyűlést lehet tekinteni, melyen nagy kivétel nélkül mindenki, vagy bizonyos foglalkozás, egyesülés, vagy cél szerint együvé tartozó minden egyén megjelenhet. A nagy Kristófik másképp rendel, mert ő szerinte kihágás bármely előzetesen egybehívott összejövetel, melynek

célja a közügyek megvitatása, szokások irányítása és ezekre vonatkozó határozathozatal.

Vagyis Kristófik azt mondja, hogy akár gyűlésen, akár nem gyűlésen, akár nyilvánosan, akár nem, akár sokan, akár kevesen előzetes összebeszélés alapján összejönnek, hogy valamely közügyet megbeszéljenek és ezt 24 órával előbb a hatóságnál be nem jelentik és arra engedélyt nem kapnak: akik az összejövetelen részt vettek, mind kihágást követnek el.

Ha tehát a függetlenségi párt elnöke egynéhány bizalmas emberét, barátját magánlakására megakarja hívni avégből, hogy ott megvitatassák például azt, hogy a legközelebbi városi közgyűlésen akár a törvénytelen kormány törvényrendeleteivel, akár Kiss Pista nyugdíjazási kérvényével szemben milyen magatartást tanúsítsanak, hát ha 24 órával előbb hatósági engedélyt nem eszközöl ki erre a magánlakáson folytatandó magánbeszélgetésre, akkor: 14 nap elzárás és 100 forintig terjedhető pénzbüntetés fog járni úgy az elnök urnak, mint az összejövetelen résztvevőknek.

Ime a nagy Kristóffy, aki ilyenképen még maholnap megfogja örökíteni nevét a magyar nemzet történetében és szobrot fog nekik állítani, akárcsak — Hentzinek. Hát hiszen kolosszális alkotás maga az egész rendelet, de ne feledkezzünk meg a még kolosszálisabb indoklásról sem. Azt mondja Kristófik, hogy a gyülekezéseknek nyilvános, közjogi jellegét nem annyira azok külső formája, mint inkább célja és tárgya állapítja meg. Tehát először is: ami közjogi jellegű, az egyszerszempontú nyilvános is, — másodsor: ha két ember előre elhatározza, hogy holnap egy magánlakásban önkéntesen megbeszéljék, hogy például a mai kormány közjogi alapelveink szerint parlamentáris és törvényes-e, akkor ez közjogi és nyilvános jellegű gyülekezés! Micsoda zseniális jogászai és államférfiai gondolkodás! Osvetlen szobrot Kristófiknak — a csörgős sipkásnak.

Lányok, fiúk, asszonyok, férfiak! Ugy-e rut dolog volt töletek, hogy 1904-ben egy millió 140 ezer korona értékű dobozos levélpapírost használtatok el — ausztriai? Csak magyar gyártmányt használtatok ezentul. Pusztuljon ki az országból az osztrák papír.

IRODALOM

Gáspár Imre költeménye.

Előfizetési felhívás.

Valóságos vádlóval az az előfizetési felhívás, amelyet Gáspár Imre ósz hírlapíró-társunk, a „Szabadság” szerkesztője adott ki. Hogy kicsoda ő, tudja mindenki Debrecenben. Aki nem tudja, keresse meg a nevét az irodalom történetben.

Még neki is előfizetési felhívást kell kibocsátani? Hát nem akad kiadója az irodalom veteránjának, amikor az „irodalom tácskóinak” minden ringy-rongy fíromüvének akad? Nem akad és akárcsak 37 év előtt, ma is előfizetési felhívást kénytelen kibocsátani, hogy a nyomdai költségeket fedezhesse. Hát ez szomorú és elkéserítő. Az előfizetési felhívás egyébként a következő:

„Aláírási felhívás Gáspár Imre „Jegyzetek” című verses könyvére. Boldog emlékeztető Székács József mondotta volt nekem a következő adomát:

— Három nappal ezelőtt eltöltött az orvosom a szivarozástól. Kiállítottam a tilalmat dicsőségesen. De már ezért az önmérsékletért rászolgállok egy kis jutalomra, azért hát rágyujtok erre a pompás havannára! És úgy tett, amiként beszéle.

En pedig 1879 óta nem léptem a közönség elé önállókövetéssel. Tíz évig állottam ki anélkül, hogy verset írjak. Ennyi önuralom mégis csak megérdemli, hogy jutalmul számíthassak egy kis dicsőségre, a midőn most „Jegyzetek” címmel száz egy néhány verset irtam és azokat „Jegyzetek” című kötetben a nagyérdemű közönség ítélete alá bocsátom. Életem nem volt tanulság nélkül való. Ez a könyv tartalmazza egy egész élet tanulságait, magyarázatát. Hajlott koromban most tekintek még egyszer vissza az életre s amit éreztem és gondoltam, azt szűröm le, annak adom ekstraktumát ez igénytelen dalkokban.

Harminehét évet töltöttem el a nyilvánosság előtt, kevés sikert érve bár el, de annál több küzdelem között. Ezen idő jelentékeny részét, életem munkabíró delét, Debrecenben, a debreceni közönség szolgálatában töltöttem el, azért szándékom, hogy könyvem itt jelenjék meg, azért folyamodom legelőször ezen nagyérdemű közönség pártfogásához.

Nem előfizetési, hanem aláírási felhívást bocsátok ki. Kötetem azon esetben fog megjelenni, ha ezt az aláírások száma lehetővé teszi. A „Jegyzetek” terjedelme hét nyomtatott iv lesz. A kiállítás díszéről kezkeskedik a Debreceni Ujság Nyomdája kiváló jó hírneve. Fűzött példány ára 2 kor. Díszkötés 3 kor. Gyűjtőknek 10 aláíró után 1—1 tiszteletpéldánnyal szolgállok. A kötetet — az aláírók kívánsága szerint — közvetlenül a hához, vagy postai utánvétellel küldöm meg. Az aláírt ivék Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe küldendők, mely az esetleges befizetéseket is átveszi. Ismételtlen ajánlom a kötetet Debrecen közönségének szives figyelmébe.

Debrecen, 1906. március 28.

Gáspár Imre.

Fehér regény levelekben. Irta: Gömbösné Galamb Margit. Rendkívül finom kiadásban s épp oly előkelő tartalommal jelent meg egy regény a husvétii könyvpiacon. A mű írója Gömbösné Galamb Margit, kinek választékos irálya mindnyájunk előtt ismeretes; irodalmunkban e mű megírásánál egy nagy hűzágótló munkát bocsátott közre, megbecsülhetetlen szolgálatot téve hazánkban annak a fiatalágnak, amely szellemileg megérett a magasabb stílus és a sziv életének megértésére. Fiatal lányok számára készült ez a regény, a fiatalágot meghaladottak közül pedig mindazoknak, akiknek lelke — mint ahogyan a szerző írja — szivesen fogadja be a fehérséget. Tartalma lélekemelő, mesészövése

„Mond meg az aradnak — Ujlakynak — szolgál!
Hogyha százszor olyan nagy hatalma volna,
Hogyha király volna, vagy ha Isten! — Érted? —
Az ő vágyódása engem el nem érhet!
Mint a lehelle a szennyes mocsárnak
Suhanó felhőig, hogy fel soha szállhat.
— Lászlót eskü védi! Csókornak nincs ára!
Ezt üzeni néki Hunyady mátkája.”

— Alig hajnalodik — gyorsszárnyu a bánat!
Lánccsörgés megy hírül Gara Máriának.

— Én Uram! Királyom! Az Istenre: baj van!
Kegyelmedet esdem! Ma kora hajnalban
Temesvári esküd rutul megcsufolva:
Délceg völegényem börtönbe hurcolva...
... Menyasszonyi fátylam bűnnel megkivánva,
... Az ő szöke feje hóhérekre szánva:
Ártatlanul... tisztán... — Emlékezz esküdre!
Alattomos bosszu ne csábitson bűnre...!”

Könyörgő a szava, ámde félig vádló,
S szögyennel, zavarral küzd V. ik László.
— Nem rossz az ő szive, de ingó a lelke.
Szegény Magyarország, szegény fejedelme!

„Amit megígértem, Mária — beváltom!
Hunyady László a testvérem — barátom —
S hiszem, hogy ártatlan — Ujlaky megtévedt:
Ura még a király az ő esküjének!
— Mária nyugodj meg: velem kell, hogy táncold
Boldog menyegződön a menyasszony táncot...”

— Alkonytájban újra irást hoz a csatlós:
„Mária! Köszöntet im Ujlaky Miklós.

Te büszke! Te döllyfős: ahogy te akartad!
A vérmenyegzőre ácsolva a vérpad.
Mire leszáll a nap hogy ha addig élek —:
Özveggy mátkája vagy halott völegénynek!”

... Mária az irást csak forgatja... nézi...
Elofvassa százszor, szözegyszer se érti...

... Belső nőcselédi elhuzódnak — félve:
Olyan különös láng cikáz a szemébe...
Köntösét magáról ledobálja sorra
S hirtelen így fakad türelmetlen szóra:

„Menyasszonyruhám adjátok csak gyorsan!
Pillangós cipellóm, selyem vállam: hol van?
Beh restellem, hogy ily hanyagul megkéstem:
Azt üzeni Lászlóm, mindjárt itt lesz érttem!”

Öltözködik sebtén talpig hóféhérbe.
(... A porkoláb most lép Hunyady elébe.)
Selyem fátyolt borít piruló arcára.
(... Szentgyörgyterén csörren rab Hunyady lánc.)
„Gyémánt kösöntyümet: eredj csak, keresd meg!
(... Megcsókolja László némán a keresztet.)
„No most még a himzett jegykendőmet kérem!”
(... Szálljon lelketekre a kiontott vérem!”)
„Hadd menjek! Kezdjék már a menyasszony-táncot!
(Halotti leplebe most takarják Lászlót...)

— Azóta mindennap borzadozva látják
Fel s aláuhanni Gara nádor lányát
Myrtus koszorúval, menyasszonyruhába:
Szöke völegényét, daliás mátkáját,
Amint várja... várja...

pedig kiváló, elsőrendű munka. Kidolgozásában nemcsak gyönyörködik az olvasó, hanem megleszi benne a levélírás nőies és kényes művészetét is. Az a tizenhét bájos levél, amely a regény tárgyát viszi, nagy lelki kincsekkel gazdag leányéletnek olyan közvetlen értékes megnyilatkozása, hogy végiglapozván a könyvet, utána olyan jóleső érzés fog el, hogy önkénytelenül is éreznünk kell, miszerint: lelkiükben ez által mi is gazdagabbak lettünk. Tudjuk előre, hogy Gömbösné Galamb Margit nem hiába vette annyi szeretettel tollára ezt a fehér regényt, mert a nagyközönség meg fogja érteni és szeretettel fogadja épp úgy, mint az író eddigi munkáit, melyek tudvalevőleg rövid idő alatt nemcsak hogy egészen elfogytak, hanem azokat valóságos elkapkodták. A mű rendkívül elegáns és stilszerű kiállításban, izléses kötésben jelent meg — a szerző arcképével díszítve — nemcsak mint olvasmány, hanem mint értékes ajándékkönyv is ajánlható, és bizonyára ez értékes munkával örvendős meglepetést szerzünk a fiatal magyar hölgyközönségnek. Kiadója ifj. Nagel Ottó Budapesten. (Museum körút 2.) Ár a füzve 3 korona, díszes kötésben 5 korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

Bihari Sándor halála. Bihari Sándor, a kiváló festőművész, kedden éjjel 48 éves korában elhunyt. Az utolsó napokban sokat emlegették azon alkalomból, hogy magát a zsidókórházban, polgári ruhás római káth. lelkész által megkereszteltette. Ezt keresztény származású neje kedvéért tette, mivel házasságát a kikeresztelkedés után egyháziilag is megkötötte. Ma temették.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, márc. 30. „Leányka“ operette. Ujdonság. (C)
Szombat, márc. 31. „Leányka“ operette. Ujdonság. (A)
Vasárnap, ápr. 1. délután „Sárga csikó“ népszínmű. Bérletszűnet.
Este: „Drama a tenger fenekén“ látványosság. Bérletszűnet.

A négy évszak A jótékony ünnepet az este a színházban. A jótékony négyzet rendezett estélyt, melyet óriási közönség nézett végig. Előbb a négy évszaktot mutatták be a műkedvelők. A hölgyek pazar koszuinjai, a sok mosolygó, szép arc, a gyönyörű felvonulások, bájos táncok elragadó látványt nyújtottak. A kiválóan ügyes rendezésért Letzter József és bájos neje részvételükkel lelkes ovációkban, míg a táncok beállításáért Perczel Karolát illeti az elismerés. Havas Gáborné Szabó Margit szép ének számaival aratott sikert. A kitűnően sikerült estélyt a Muraynak Huszárszerelme című vigjátéka zárta be. A szereplők közül Gazda Dezsőné, Balogh Zsigmondné, Eckensberger Ilfi és Perczel Etelka nyújtottak valóban szép alakítást. A férfiak közül dr. Szűts Géza, Gábel Károly, Szabó Elek, Benkő János feleltek meg szépen a szerepeiknek, amit bizony Borsovay Jenőnél nem lehet elmondani. A rendezők és a szereplők közül többan koszorút kaptak. Az előadást ma megismétlik.

Leányka. Holnap pénteken Verő György pompás zenéjű operettjét a Leánykát mutatja be a színház, mely az ország minden színházain igen nagy sikert aratott. A darab főnyes kiállításával kerül színre a részt vesz abban, élén Zilahynéval az egész énekes személyzet.

Sárga csikó. Ez a pompás népszínmű kerül színre vasárnap délután, a vasárnap délutáni közönségnek bizonyára nagy öröme.

Drama a tenger fenekén. Nemcsak érdekfeszítő meséje révén, hanem pazar díszletei miatt is nagy sikert aratott legutóbb az ily című színmű színházunkban. Vasárnap este kerül megint színre valószínűleg telt ház előtt.

HIREK.

Domahidy Elemér vádasodik.

Debrecen és Hajdúvármegye volt főispánja, Domahidy Elemér február 18-án Domahidáról levelet írt New Yorkban honfitársunknak, Róth Gyulának, akivel amerikai utja alkalmával ösmerkedett meg. Levelet arcképével együtt lekötli az „Amerikai Magyar Népszava“ lapitársunk, de kifogásunk van közleményének címe ellen is, mert az nem hazafias levél. Egyik része ugyanis így szól:

„Mi itt nagy aggodalmakkal gondolunk szegény hazánk jövő sorsára. Belejuttatott bennünket az ellenzék parlamenti obstrukciója az abszolutizmus önkényébe. Hogy mi lesz ebből, és mi vár reánk azt elképzelni sem lehet. Én a főispáni állásról lemondtam, mert hazafias meggyőződésemm nem engedte, hogy imparlamentáris törvénytelen kormányának bizalmi embere legyek.“

No hát az rosszhiszemű ferdítés, amit az ellenzékéről ír. Ez a legenyhébb kifejezés. A nemzet ítélete másként szólt és a hibás a mai állapotokról nem a nemzet, nem az ellenzék, hanem az a silány, gerinctelen, lakásjogszolgálatokban meg görnyedt, a magyar nemzetet soha megérteni nem tudó, a választásokat meghamisító, lélekvasárló, cím, rang és rendjelkufár szabadelpvüpart, amely még ma is a nemzet ellen foglal állást. Ennek a sivár, nemzetgyilkos párinak volt híve, Domahidy Elemér, míg főispán volt, de a levélből kitűnik, hogy híve még most is.

No pedig hiába reménykedik Domahidy Elemér, a hitvány Tisza korszak nem fog feltámadni az ő politikai halottaival. A nemzetnek a meghamisított alkotmányosságból elég volt. Annál még jobb a nyílt önkény is. Ez legalább feléleszti a nemzeti öntudatot.

Ha máskor levelet ír Amerikába a domahidai remete, írja meg az igazat, ne ferdítsen. Írja meg, hogy a mostani helyzetért a szabadelpvüpart hibás és még valaki... Kébelbarátja Tisza István gróf

Debrecen — Sámsoni vasut.

A városi tanács mai ülésében megadta a Debrecen — Sámson között közlekedő helyérdekű vasut engedélyesének a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaságnak a helyhatósági építési engedélyt. Acél Géza főmérnök bemutatta a vasut kiviteli terveit, melyet a tanács némely módosítással elfogadott. Így a Vén-kertnél ragaszkodott a tanács, hogy a vasut a Reichmana-féle földön menjen keresztül, bár a kisajátítás még nem történt meg, mivel a felek eddigelé nem tudtak megegyezni. Továbbá a pallagi állomást a bemutatott tervek től eltérően 200 méterre nyugati irányban kéri a város megállapítani a Hidvéger féle tanyához közel, amely állomásnak Dombos tanya legyen az elnevezése. Az új vasut áru felvételi állomása a nagy erdőn lesz, míg a személyforgalmat a helyi vasut vonatai fogják lebonyolítani.

Tanácsülés volt ma délelőtt Kovács József polgármester elnöke alatt a városi tanács, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

Áthelyezés. Tóth Gergely államvasuti osztálymérnököt Sátorajauhelyről a debreceni tüzeltvezetőséghez helyezte át.

Kossuth Ferencz állapota. A függetlenségi-párt és szövetségesei ellenzék elnökének, Kossuth Ferencznek állapotában örvendős javulás állott be, amely a rossz időjárás dacára állandó jellegű. Ma mármennyire jól érzi magát, hogy megszokott munkálkodását is folytathatja. Egyelőre természetesen a szabad levegőre nem szabad kimennie még, látogatókat már naponta fogadhat. Ha a melegebb tavaszi időjárás beköszönt, a jövő héten elhagyhatja a szobát is. A kitűnő pártvezér legközelebb meglátogatja választóit is.

Tulipánkert Debrecenben. A tulipánjelvényeket már Debrecenben is viselik külső jeleként annak a szent lelkesedésnek, melyből a nemzeti ellenállás oly hatalmas erőt merít. Viseljétek mindnyájan ezeket a jelvényeket! Legyenek ott a város minden polgárának mellett! Viselje gyermek, agg, asszony és leány, ifju és férfi egyaránt! Minden becsületesen gondolkodó, nemessen érző, hazáját szerető lakója ennek a városnak tűzre fel azt a tulipánt, mely szent, nagy küzdelmünket jelképezi. Ebből a tulipánkertből fog még kinőni a magyar szabadság vérszínű rózsája, nemzeti önállóságunk háromszínű bokréája.

Hajdúvármegye bizottságai. Naszády Iván királyi biztos intézkedése folytán most készítik el a megyénél a bizottságok és választmányok tagjairól a kimutatást. A bizottságok a jövő héten kezdik meg hónapok óta szünetelő működésüket.

Ülések az egyháznál. A debreceni ref. egyház gazdasági bizottságának ma délután ülése lesz, melyen az ispotályi szegényház felszerelésével foglalkoznak. Ugyancsak ma délután ülésezik az egyházi tanács teremben a Vecsey Brukner alap bizottsága is.

Oláh ezred Debrecenben. A debreceni 39. gyalogezred április 2-án elhagyja Debrecen és Bródra költözik. Helyére Marosvásárhelyről a 61. gyalogezred szállja meg a Pavillon-laktanyát. Az új ezred Véber ezredes vezetésével április 3-án, délelőtt 9 órakor különvonaton érkezik Debrecenbe. A 39. gyalogezred kis csoportja az átadásokat teljesítésére itt marad, de azután az is elmegy a jövő hó végén az ezred után.

Fegyelmi ügyek. A rendőrség néhány tisztviselője ellen folytatott fegyelmi ügyben olyan hírek keringenek a közönség körében, hogy ők okvetlenül áldozatai lesznek Kristófi boszújának. Ez a hír nem valószínű, mert a fegyelmi vizsgálatok vezetésével megbízott Vecsey Imre főjegyző az eddigi vizsgálatok során még a legenyhébb büntetésre valló adatot sem talált. Igaz, hogy a belügynök fog dönteni, de már az hihetetlen, hogy ártatlanokon töltsék féltelen bosszúvágyát a Kovács Augustin elpáholásáért.

Félszázados találkozó. A maga nemében páratlan találkozás színhelye lesz május hó során Debrecen. Azok a tanuló társak, akik ezelőtt ötven évvel hagyták el a debreceni kollégiumot, gyűlnek össze a találkozóra. Az összehívó levelet Szőgyény János bocsátja ki. Azok közül, akik akkor huszonnyolcan végeztek a kollégiumban, Szőgyény Jánoson kívül ketten vannak Debrecenben: dr. Ujfalussy József és dr. Szikszay Szabó József. A többi közül körülbelül még kilencen élnek, akik bizonyára nem maradnak el a félszázados találkozóról.

Az unalom hivatala. A királyi biztos hivatalában csend van. A hivatalnokok — dolguk nem lévén — unatkozva ásitóznak. Naszády különben ma a háza elé kirendelt csendőrséget bevonatta. Addig, míg a bizottságok hozzá nem kezdenek a munkához, Naszádyéknak sem lesz dolguk. A városi közgyűlésen Naszády nem elnököl, sőt a városi albizottságok üléseit is Kovács József polgármester vezeti. A megyei közgyűlési bizottság április 9-én tartandó ülésén, valamint a májusi közgyűlésen a királyi biztos lesz az elnök.

— **Nem nyomozzák a póttartalékosokat** Az ide oda bujkáló póttartalékosokat uton útfélen fogdosták el a csendőrök, míg nem most megkönyörült rajtuk a honvédelmi miniszter. A miniszter most arról értesítette Debrecen város törvényhatóságát, hogy a katonai szolgálóakra berendelt, de nem jelentkező póttartalékosokat ezentúl ne nyomoztassák.

— **Nyilvános köszönet és nyugtatóvány.** A téli tanfolyamon jutalmazásra érdemes tanulók megjutalmazására az egyesült építő társulat alapítványának ez évi kamatjával Biczó Gyula építőmester ur 25 koronát, a maga részéről 5 koronát, Koraliczky Antal realiskolai tanár ur 7 koronát adományozott. A debreceni Előtak. pézstár szegény tanulók taneszközökkel ellátására ez éven is 50 koronát küldött. Fogadják a kegyes adományozók a jutalomban részesülő, illetve taneszközökkel ellátandó tanulók és az ipariskolai bizottság nevében hálás köszönetemet. Debrecen, 1906. márc. 28. Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

— **Bádogosok ülése.** Hétfőn, április 2-án délután 3 órákor az ipartestületi bádogosokozástól ülést tart, melynek tárgya, az ipari sérelmek orvoslása.

— **Az utcán összeesett.** Ma délelőtt a Kölcsey-utca 6 számú ház előtt nagy riadalom volt. Jánki János napszámos az utcán hirtelen összeesett és eszméletlenül terült el a földön. Rögtön értesítették a rendőrséget és Jánkit beszállították a kórházba, hol nemsokára eszméletre térítették. Jánki súlyos beteg s ezért eset eszméletlenül össze.

— **Az amerikai magyarság.** Az amerikai magyarság mozgalma egyre terjed. Az önkéntes adományok és az ujoncok száma egyre nő. Legutóbb a Maros-Torda és Kis-Küküllőmegyéből kivándorolt székely legények ajánlották fel életüket vértükért a hazáért. Amerika legtekintélyesebb 40 angol lapjában a magyarokhoz intézett felhívás keretében ismerlették Amerika népével a magyarság küzdelmének okait és jogosságát.

— **Eltűnt vincellér.** Jóna Vincze gyógyáru kereskedő Atkos földön levő szőlőjében volt alkalmazva Rácz József vincellér. Rácz vasárnap elment otthonról s azóta nem tudnak róla semmit. Az a gyanu, hogy Rácz öngyilkos lett, mivel az utóbbi időben minőség szomorú volt. Az eltűnt vincellért keressék.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentés: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejtethetetlen jó nőm, gondos édesanya, nagymama, hű testvén, nagyméni és áldott emlékü jó rokon néhai Bokor Juliánna polgár Papp Lászlóné asszonynak felvő hó 28-án délután 5 órákor, életének 60 ik, boldog házasságának 22-ik évében, hosszúságos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 30-án, d. u. 3 órákor fognak a ref. egyház szertartása szerint, Kossuth utca 69. számú házuaktól, a Kossuth-utcai templomban tartandó rövid ima után, a Cegléd-utcai temetőbe örök nyugalomra helyezni. Mely végtiszűzességére rokonainkat, ismerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1906. márc. hó 29-én. Bányatos férje: polgár Papp László. Gyermekai: Zsigó Emília férjével Szabó Lajos, Papp József nejével Torday Rózával és Papp Imre. Unokái: Szabó Lajos, István, Ede, Zsigmond és László. Testvérei: Bokor Ágnes öz. Fekete Sándorné és gyermekei. Bokor L'idia öz. Söpping Andrásné és gyermeke Söpping Endre. Elhalt testvérének gyermekei: Lakatos Lajos nejével Fodor Juliánával és gyermekeik, Lakatos Ágnes férjével Saray Zsigmonddal és gyermekek, Bokor Károly nejével és gyermekeik. Valamint nászai, számos közeli és távoli rokonok nevében is. Aldás és béke lengjen porai felett! A temetést Dankó M. utóda Dankó Béla tem. int. rendezi.

— **Bucosznak a 39-esek.** A debreceni házi ezred április 2-án vonul el új állomás helyére Bródba. A 39-es ezred törz-

tisztjei Schmidt ezredes vezetése alatt ma délelőtt bucsulátogatást tettek Kovács József polgármesternél és a városi tanács tagjainál. A bucsuzás igen szívélyes volt mindkét részről.

— **Kivándorlók a megyéből.** Ma — néhány napi szünetelés után — ismét ketten kértek az alispáni hivataltól utlevelet. Landesmann Ferenc hajduszoboszlói és Zováth Györgyné hajdudorogi lakos számára az Amerikába szóló utlevelet kiadták.

— **Sztrájkra készülnek.** A volt Berger-féle téglagyárban az égető munkások sztrájkra készülnek. A sztrájkot — mint értesülünk — a jövő héten hétfőn kezdik meg. A téglagyár többi munkási hétfőn nem lépnek sztrájkba, de ha nem teljesítik az égető munkások kívánságát, úgy ők is sztrájkolnak. Az iparhatóság kísérletet tesz, hogy a munkások és a munkaadók közötti ellentéteket békés uton elintézzék.

— **Kórházi hírek.** A szerdán reggel öngyilkossá lett Bácsi Sándor 52 éves sorompós, ki az ellene folyó vizsgálat miatt akasztotta fel magát, holnap délután temetik a kórház halottas házából. Varga Albert cserepező inas, ki a Kossuth-utca 11. számú emeletes ház tetejéről leesett és karja, valamint lába eltört, egyre rosszabbul van. Hihetőleg súlyos belső sérülései vannak. — Somogyi Sándor asztalossegéd a Nagyerdőn mellbe lökte magát. Súlyos sebével a kórházban ápolják. Ma állapota jobbra fordult s ha komplikáció nem áll elő, úgy rövid idő alatt felgyógyul.

— **Visszatért a spicli rendszer.** A kereskedelmi ügyvivő a belügy és igazságügyvezetővel egyetértőleg rendeletet adott ki, a melylyel teljesen a maga igájába hajtotta a postát, úgy, hogy most már nem csupán a sajtótermékeknek lett urává a királyi ügyész és a rendőr, hanem ura a nagyközönség mindennemű magánleveleinek és táviratainak is. A rendelet értelmében a bíróságok lefoglalhatják mindazoknak a leveleit és táviratait, a kik ellen oly büntető eljárás van folyamatban (akár csak vétség címén is), amely nem csupán pénzbüntetéssel sújtható. Joga van a hatósági közegnek megtudni, hogy valaki — bárki legyen is az — hol, mikor, mily levelet, postaküldeményt, vagy táviratot adott fel és számára milyenek érkeznek? Joga van a közegnek bizonyos ügyeknek — bárkinek — a levelezéseit, táviratait stb. megtekinteni s a mi a fő: minderről nem szabad a postahivatalnak értesíteni sem a feladót, sem a címzettet. A kereskedelmi ügyvivő rendeletének ez az utóbbi pontja módot ad a hatósági közegnek arra is, hogy bünvádi kereset alatt nem álló egyének leveleit és táviratait is megtekinthesse. A főlháborító rendelet a postai forgalom szabadságának halálát jelenti és jelenti az abszolútizmus szégyenteljes emlékének, a spicli-rendszernek új életre kelését.

x **Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olcsón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparú különlegességeket mint most. Mentze Henrik újdonságok áruhaza teljesen feloszlik Piac és Szent Anna-utca sarkán, a rak-táron levő árúk beszerzési áron alul árusítatnak el. Berendezés és a portále eladó. 140—x—19.**

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csusz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már néhányzori bedörzsolés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu“ gyógyszerész. 107—x 24.

TAVIRATOK.

Bánffy és Tisza árulása.

Budapest, március 29. Azt a bécsi hírt, hogy a végleges döntés még ma sem bizonyos, illetékes körökből megcáfolták. A király igenis döntött és a választásokat nem írják ki. A tegnapi minisztertanácsban az összes miniszterek szolidaritást vállaltak arra, hogy a király manifestummal egyszerűen halassa el a választás kiírását, sőt terdijust se tűzzön ki az országgyűlés összehívására. A választását csupán politikai okokkal támogatassa a manifestum. Az okok megtalálása nem okozott nagy gondot a kormánynak, csak Tisza és Bánffy nyílt leveleit vették elő és az ott foglaltakat hozzák fel indokul. A király az utolsó óráig vonakodott a választás kiírásának elhalasztásától, de mikor Fejérváry megmutatta gróf Tisza István és báró Bánffy Dezső nyílt leveleit, a király beleegyezett a választások elhalasztásába. Tisza és Bánffy tehát, hiven eddigi működésükhöz, megint kimentették a darabotokat, sőt e két politikus a nemzet és a dinasztia elleni bűnnek tartanak a választások kiírását.

Miniszterválság.

Budapest, március 29. Minden cáfolat dacára kétségtelen, hogy Lányi, Fejérváry és Kristóffy között differenciák merültek fel. Ezek az ellentétek annyira élesek, hogy Kristóffy és Lányi kétségtelenül kiválnak a kabinetből. Kristóffy tárcáját Fejérváry veszi magához, a belügyminiszteri tárcát Geguss Gusztáv koronaügyésszel töltik be.

Budapest autonómiáját felfüggesztik.

Budapest, március 29. A városházán ma pozitív alakban terjesztették azt a hírt, hogy a székesfeváros önkormányzati jogát felfüggesztik, csak azt nem tudják még, vajjon a belügyminiszter vagy a királyi biztos eszközi a felfüggesztést.

Hajnóczy szabadlábbon.

Budapest, március 29. A vizsgálóbíró Hajnóczy József letartóztatott volt püspöki titkár ügyében még nem döntött. Czárán törvényszéki elnök elnöklése alatt fog ősszálni a vádtaács. Az ügy előadója Makots bíró. Valószínűleg Hajnóczit is szabadlábra helyezik.

Verekedés a japán parlamentben.

Tokió, március 29. A parlament az ellenzék öt tagja zajos jeleneteket rendezett, amiből verekezés keletkezett. A képviselők ököllel mentek egymásnak és többeket erőre vertek. Az ellenzékét végre kiverték a teremből.

Közzgazdaság.

Munkáviszonyok. A magyar iparos határtalan áldozatok árán munkás seregget nevelt magának, amelylyel most már dolgozhatna, de mivel az osztrák ipar a vám-külföldön elveszítette versenyképességét, egész erejével Magyarországra vetette magát. Ez az oka annak, hogy a magyar ipar gyakran kénytelen redukálni termelését s kénytelen elbocsátani, nagynehezen fölnevelt munkásainak egy részét. A munkás kényér nélkül marad — és el Amerikába! Ezek a magyar iparra örökre elveszték, mert Amerika meg tudja védeni fiainak a munkáját. A magyar ipari munkásnak szorgalmát, nyílt eszét, ügyességét, tanulmányosságát, munkabírást mindenütt megbecsülik és keresik, csak mi nem tudjuk itthon megtartani. Beállott az a képtelen helyzet, hogy munkás hiányban szenvedő ország létünkre, súlyos munkás kivándorlás alatt szenvedünk. Szóval az osztrák ipar versenyé kizorítja a magyar munkást hazájából. A hazai vagongyáraknak példaként munka-

hiány miatt nagyon gyakran le kell szállítani a munkaidőt s ezért számos munkás, még pedig a jobbja, arra szánta magát, hogy elhagyja hazáját, a hol nem tud tisztességgel jutni s inkább Amerikába vándorol ki, hol az egyes munkást jól megfizetik. A közelemben történt csak az aradi vagongyárral, hogy a mikor egyik munkahiány miatti szünetelés után, az állam újabb megrendelés: tett, a korábbi szakmunkások ki valóbbjai már Amerikában voltak. Ilyenszerű helyzetben voltak 1902-ben a papír, gép-, vörösréz s más ipartelepeink is, melyek nagy áldozatokkal nevelt munkástörzseiket csaknem elvesztették az osztrák ipar nyomása miatt.

Az első biztosító intézet katonai szolgálat esetére ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetségzet f. hó 25-én tartotta meg dr. Münnich Aurél elnöke alatt XIII. rendes évi közgyűlését nagyszámú biztosított tag jelenlétében. A bemutatott üzleti jelentés mindenképp előtt megemlékezik József főherceg elhunytáról s arról a kitüntetéséről, amelyben az intézet az által részesült, hogy a védnök segéte a boldogult fia József főherceg ő cs. és kir. fensége is elvállalta. Az intézet működése, amint ez a zárszámadásból kitűnik, az elmúlt üzleti évben is minden irányban kielégítő eredménnyel járt, amennyiben a biztosítási állomány 7814 új tagnak belépése folytán 10 027 820 korona tőkével 51 342 tagot képviselő: 52 931 557 korona biztosított tőkére emelkedett, nem számítva a 27 060 korona évi díjat felőlelő járadék biztosítást. Nem feleltetésük talán itt megemlíteni azt is, hogy az intézet 1904. óta a rendes életbiztosítást is felvette ügykörébe, ami nem kis mértékben járult hozzá az üzlet fellendítéséhez. Ugyanily arányban emelkednek a bevételek is, — a mennyiben az intézet 1905 ben 2 332 849 75 korona díjat 674 338 56 koronát vetelezett be. Ezzel szemben a költségek mérsékelt keretben mozogtak, ami annál is inkább figyelemre méltó, mivel egyrészt a nagy verseny s másrészt az ismert politikai helyzet folytán kétszeresen kedvezőlen gazdasági viszonyok természetesen minden téren, de főképpen a biztosítási szakmában nagy mértékben éreztették hátrányos hatásukat. Eredékessé vált biztosítások után és besorozási jutalmak címén 336 793 43 korona lett kifizetve. A díj- és egyéb tartalékok 1 781 874 18 koronával egészítve 14 982 958 92 koronára emelkedett, míg a vagyonállapossága szemben az előző évvel 2 172 990 02 koronával 15 908 350 21 koronára emelkedett. A nyereség és veszteségszámla jól lehet a szerzési és szervezési költségekből megfélelő leírások eszközöltettek 72 929 60 korona felesleggel zárul. Ily körülmények között magától é lehet volt, ha a közgyűlés a bemutatott jelentést egyhangúlag tudomásul véve az igazgatósággal szemben közönetének és bizalmának adott kifejezést. Egyben a felügyelő bizottság tagjai további 3 évre újra megválasztva.

Közbányai sertésüzlet. Budapest, március 29. Rizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramon felüli súlyban) 125—127 fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramon felüli súlyban) 138—139 fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 133—139 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138—140 fillérig. Sertéslétszám: 1906 március 25-dik napján volt készlet 43 770 drb. 1906 március 26-ik napján felhajtott 647 darab. 1906 március 26-dik napján elszállított 305 darab. 1906 március 27. napjára maradt készlet 44 112 darab. A hizott sertés üzleti irányzata változatlan.

Szerkesztői-posta.

H. M. Elég gördülékenyek, de a vershez még egyéb is kell. Igen gyöngö „Ha elválnék” című, a papirkosárba való. Van gondolat az „Uton” címűben, az „Elégia” címűben is, de a közölhetőség mértékét még nem érte el. Az „Uton” című versike gondolata nagyon ismerős. Nem kölcsön kérte?

Regény-Gsarnok.

Szétzúllott család.

(Franciából)

Es'e, hogy a munkából hazaérkezett, üresea találta a lakást. A konyhaasztalon rendetlenül, piszkosan hevertek a reggeli edények. A hálószobába lépve, szembetűnt egy levél, fölbontotta és olvasta emez egyetlen sort.

— Megelégettem a nyomort. Itt hagyom kis fiadat. Isten veled. Therése.

Futva ment le a házmesterhez és kérdezte:

— Nem látta a feleségemet?

A házmesterné szemüvegén keresztül nézett rá és mormogta:

— Micsoda... Hát maga nem is tudja.

De aztán maga előtt látva e sápadt arcot, kétegybeesett tekintet, megértette, hogy a jó ember nem sejt semmit és egy lélegzet alatt elmondta neki mindazt, amit az egész negyedben mindenki tudott:

— Feleségének kedvese volt, ki mindennap eljött hozzá. Az utóbbi időben már nem is csinált titkot belőle. Alighogy a férj távozott hazulról, a kisfiut az óvodába vitte, gyorsan visszavért, új ruhát öltött magára és ellillant az udvarlójával. Ma is szokás szerint elment, de egy nagy csomagot vitt a hóna alatt, kétségtelenül ruháit, fehérneműit...

A szegény ember félbeszakítás nélkül hagyta a házmesternét beszélni. Végtelen szánalmat érzett saját maga iránt, mely még a haragot is elfojtotta szívében és ajkait ha rapdálva, csendesen sirni kezdett, anélkül, hogy könnyeit letörülte volna. Sirt, mint ahogy egy kedves lény elhunytát siratják gondolkodás nélkül.

Végül nagy erőfeszítéssel felszárítá könnyeit és kis fia keresésére az óvodába indult.

... És látezőlag semmi sem változott az életében. A gyermek két éves volt, megégyezett egy szomszédasszonnyal, hogy amíg munkában van, vigyáz a gyermekre. A nap nyugtával, este sietve ment haza, mintha félté, hogy valami szerencsétlenség vár otthon rá. Barátaira kérdésére harag nélkül felelte:

— Hála Istennek, gyermekem van... Ugy érzem, mintha sohasem lett volna feleségem.

és valóban, a gyermek volt minden vigasz. Minden gyöngédségével elhalmozta. Hangja, ha szólt hozzá, nem volt oly nyers: aggódó szeretettel vette őt körül, gyermekdalokat énekelve altatta őt el, hogy csak ne érezze soha, hogy bölcsője mellől hiányzik egy végtelen és kimondhatatlan valami: az édes anya csókja.

És mégis szíve mély, kimondhatatlan keserőséggel volt telve. Az asszony, akit — mint hite — elfelejtett, állandóan megjelent gondolataiban, ébrenlétben, álomban. És titokban föllelte a nyomát is.

Ismerte új nevét, tudta hol lakik... Sőt egy ízben megleste s lépten-nyomon követte őt, de aztán szégyenkezve elmenekült és egész éjjel át, arcát vankosába temetve, keservesen zokogott.

Az idő multával nyugalma is lassan-lassan visszatért. A kicsike megnőtt: végtelen anyai szeretettel csüggött gyermekén.

Történt egy este, hogy munka után hazatérve, a fiát ágyba fekve találta. Fájdalmában magánkívül volt és a szomszéd asszonnyal, aki megnyugtatta őt, mondta.

— Hiszen ez a gyermek mindenem. Csak ő maradt nekem a világon...

Az orvos, akit gyorsan a beteghez hívtak, komolyan ejtette ki e rettenetes szavakat:

— Izzóláz... hagymáz...

A gyermek nyögdécselt, nyugtalan lázas volt. Az éj folyamán félrebeszél, játékszerről, sétáról beszélt...

Minden szóra, melyet a gyermek kiejtett, az apa félelemmel eltelve kérdezte a szomszédától:

(Folytatjuk.)

Elsőrangú írógép-márkánk debreceni képviselőt papirkereskedőre öhajtuk bizni.

Kitűnően bevezetett márkáról és állandóan fokozódó jövedelemről van szó. Rakártartási és pénzt befektetni nem kell. Bernu'atási célra írógépet állandóan díjmentesen bizom'atya adunk. A szükséges szakismeret megszerzésére a cég önköltségen módot nyújt. Ajánlatot lehetőleg budapesti referenciákkal „Jövedelem 920” jelíggel Leopold Gyula hirdetési irodájába, Budapest, Erzsébet-körút 41. kérünk.

150-1-

5 korona és több napikereset.

Házimunka-költőgéptársaság.

Kerestetek minkét nembeli egyének gépkönn való kötésre. Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészítés. Távoltság nem határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-költőgéptársaság

Thos H. Whittick és Tsa.

Budapest, IV. Havas utca 3—25 sz.

Prága, Petersplatz 7—25.

109 x -1

889—1906. tkv. sz.

Arverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Kohn Adolf fia végrehajtónak Bácsi Mihály né tatarosi lakos ellen folytatott végrehajtási ügyében a nevezett végrehajtónak 600 korona tőke, ennek 1905. évi május hó 6. napjától járó 6% kamatai, 53 kor. 80 fill. már magállapított végrehajtási, és az árverés kérésért jelenleg 13 korona 35 fillérben megállapított, valamint a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. járásbírósa területén levő, a derecskei 3467. sz. tkvben A + 1. sz. 1494. hrsz. a foglalt házas btelekre 672 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltétven, annak foganatosítására határidőül az **1906. évi június hó 7 napjának délelőtt 9 óráját** e kir. járásbírósa árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a beesár azonban az árverésre kített ingatlan szükség ese én a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tar'oznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervénzt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál, ugy Derecske község előljárogóságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Derecske, 1906. március hó 9-én.

195-1-1.

Olvashatatlan aláírás.

A közelgő lakásváltoztatások alkalmára szőnyeg osztályunkat teljesen újonnan rendeztük be.

Futó és nagy szőnyegek.
Linoleumok és viaszos-vásznak, gyönyörű választékban. **Szövet és csipkefüggönyök.** **Ágy és asztalterítők — Paplanok, matracok.** **Torontáli szőnyegek és besztercebányai pokróczok** jutányos

szabott árakhoz.

Szőnyeg maradékok saját áron alól.
 108 x—25

SZABÓ LAJOS Fiai Debrecen, dívat-vászon és szőnyeg áruház.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintéze,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróleg kezelés, Vibrációs masszázs, hizlaló és soványító gyógymód. Inhalatiók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Izleti és izom csúznál forró lékkezeléssel bámulatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Vajat, Ludzsirt

teljesen pótol főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan szapera, kellemes keser kókusz zsírnál. Környen emésztelhető, cukor és gyomorhajóknak melegen asánlható. Posta dobnál (teljes súly a kg) finom 5-50 kor. legfinomab 6 kor.

Husvéti zsirt kérem ideje korán megrendelni.

Klein Sándor Tolcsva.

Arverési hirdetmény.

A debreceni ref. egyház tulajdonát képező Teleky-utca 77. sorszámú házas-telek a debreceni ref. egyház tanács termében **1906. évi április hó 3-ik napján délután 3 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.** Az árverési föltételek nálam Piac utca 44. szám alatti irodámban tekinthetők meg.

Debrecen, 1906. március 28.

Márton Imre
 egyh. ügyvéd.

84-2-1.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös föllírással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legrégibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závára, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő **vér-szegénység, ideges ffaéjás, sárgaság** stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
 1 tekerés 6 skatulyácskával . K. 2,10

A Pénz előleges baküldése esetén ára portómentes megküldésével

1 tekerés Korona.	2.60	4 tekerés Korona	8.90
2 " " "	4.70	5 " " "	10.50
3 " " "	6.80	10 " " "	18.50

gyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerháza
 WIEN, I., Singerstrasse 15.

Még csak rövid ideig tart

hatóságilag engedélyezett végkiárulásom.

Az összes raktáron levő árukészletet mélyen a beszerzési áron alól árusítom ki.

117 x—13

Borsos Kata

DEBRECEN, VÁROSHÁZA.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

**A „DEBRECZEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának**
Telefon száma
412.

Levelezés.

Szeretnék
megismerkedni egy ideális lelkű, szegény, de szép leánnyal, ki ha egymással rokonszenvenének boldoggá tennék Leveleket „liszta jellem” jellegére a kiadóba kérek.

Tündér Ilona!
Levelet vegye át a kiadóhivatalban.

Józsa,
Vártalak vasárnap. Miért nem jöttél be. Pedig jól mulattunk volna. Ilonka is várt. Miko együnk ki a tanyára? Édes Jókám jól viseld magad. Ki aludtad magad a ma egy heti mámor után? Csókol a te igaz barátod. Te mondd, szombaton váralak.

Eladás.

Matt ágy
teljesen új állapotban nagyon olcsón eladó. Kétfalomban u. 17. szám alatt.

Közönséges

Isomag posta könyv felírban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jóvizű kúttal, 1400 négyszögöl jó karban levő termő szőlővel eladó, Értekezheini Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában
188—x19.

Óriási haszonnal

kecsgeztető szabadalmazott találmány megvételeire esetleg forgalomba hozatalára vállalkozó kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó bolt

belyiség lakással Csapó u. 28 szám. Értekezheini ügyveit és Piac u. 44 szám alatt.

Posta könyv

ajánlott levelekhez felírban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

3 szobás csinos

utcai lakás kiadó Lorántfi-u. 42. 192—1—

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvetünk ..

legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitünőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárúsítónak

legelsőrendű rumburgit 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

==== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ====

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungaria Vászonáruház

Budapest V. Váci-körút 26.

Kolozsvártól két óra távol

fekvő község mellett a belsősegekből kiindulva egy tagban levő jó kényelmesen gazdálkodható birtok eladó. Lakóház, negyven drb. marhára kőistálló stb. 15 hold szép belsőség egy része termő gyümölcsösrel. 135 hold kitünő szántó kaszáló, részben sík, részben lankásan emelkedő terület déli fekvésű 120 hold erdő és kitünő legelő. A birtok felszerelés nélkül bár mikor át vehető, ára harmincezer forint, ennek fele átvételkor fizetendő fele a birtokra kebelezve maradhat. Főut vezet végig a birtokban. 186—4—3.

Cím a kiadóhivatalban tudható meg.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitünően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz.

Szétküldési raktár: Bécs.

Női varroda tulajdonos nőihez szólok!

Rendkívül

sok csipkét, betétet, selyem tress-zsinórokat, aplicatiókat, Lonisin, Rádium, Cristalin, selymeket, gonfrizozott cseppfodrot és mindennemű hozzávaló cikkeket kaptam.

Nálam az árak olcsóbbak mint bárhol. — Női ruhaszövetekért mindenkit hozzám utasítsanak.

A cég felírásra kérem figyelni!

Löwy F. cég, Löwy F. cég, Löwy F. cég, Löwy F. cég.

Fő üzlet:

Piac-u. 24 szám, Kistemplommal szemben.
Fehérló szálloda mellett.

Fiók üzlet:

Maradék Áruház, Piac-utca 19 szám.
Bika szálloda mellett.